

31985L0374

L 210/29

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

7.8.1985

SMERNICA RADY

z 25. júla 1985

o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov
o zodpovednosti za chybné výrobky

(85/374/EHS)

RADA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 100,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Zhromaždenia ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

keďže je potrebná aproximácia právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa zodpovednosti za škodu spôsobenú chybnými výrobkami, pretože existujúce rozdiely môžu poškodiť hospodársku súťaž a ovplyvniť pohyb tovaru v rámci spoločného trhu a spôsobiť rozdielny stupeň ochrany spotrebiteľa pri škode na zdraví alebo majetku spôsobenej chybným výrobkom;

keďže zodpovednosť bez zavinenia na strane výrobcu je jediným prostriedkom primeraného riešenia problému, typického pre súčasnosť charakterizovanú čoraz dokonalejšou technikou, spravodlivého rozdelenia rizík vyplývajúcich z modernej výroby techniky;

keďže zodpovednosť bez zavinenia by sa mala vzťahovať iba na predmety, ktoré boli priemyselne vyrobené; keďže v dôsledku toho je vhodné vyňať zodpovednosť za poľnohospodárske výrobky a zverinu, okrem prípadov, keď prešli priemyselným spracovaním, ktoré mohlo spôsobiť ich chybu; keďže zodpovednosť stanovená touto smernicou by sa tiež mala vzťahovať na predmety, ktoré sa používajú pri stavbe nehnuteľností alebo sú v nehnuteľnostiach inštalované;

keďže ochrana spotrebiteľa si vyžaduje, aby všetci výrobcovia zapojení do výrobného procesu podliehali zodpovednosti, ak ich konečný výrobok, súčiastka alebo surovina, ktorú dodali, bola

chybná; keďže z toho istého dôvodu by sa mala zodpovednosť rozšíriť na dovozcov výrobkov do spoločenstva a na osoby, ktoré sa sami označujú za výrobcov pripojením svojho mena, obchodnej značky alebo iného rozlišovacieho znaku, alebo ktoré dodávajú výrobok neznámeho výrobcu;

keďže v situáciách, kde je za tú istú škodu zodpovedných viacero osôb, si ochrana spotrebiteľa vyžaduje, aby poškodená osoba bola oprávnená požadovať plnú náhradu škody od ktorejkoľvek z nich;

keďže ochrana zdravotného stavu a majetku spotrebiteľa si vyžaduje, aby chybný výrobok bol označený upozornením, ktoré sa netýka jeho vhodnosti na používanie, ale že nie je taký bezpečný, ako je verejnosť spôsobilá to očakávať; keďže bezpečnosť sa stanovuje vylúčením akéhokoľvek chybného používania výrobku, ktoré sa za daných okolností nedá zdôvodniť;

keďže spravodlivé rozdelenie rizika medzi poškodenú osobu a výrobcu predpokladá, že výrobca by mal mať možnosť zbaviť sa zodpovednosti, ak poskytne dôkaz o existencii určitých poľahčujúcich okolností;

keďže ochrana spotrebiteľa si vyžaduje, aby zodpovednosť výrobcu ostala nedotknutá skutkami alebo opomenutím ďalších osôb, ktoré prispeli k vzniku škody; keďže spoluviná poškodenej osoby nedbalosťou sa môže zviať do úvahy pri znížení alebo vylúčení takej zodpovednosti;

keďže ochrana spotrebiteľa si vyžaduje odškodné za úmrtie alebo zranenie osôb a aj náhradu škody na majetku; keďže náhrada škody na majetku by mala byť obmedzená na tovar na osobné použitie alebo spotrebu a mala by podliehať odpočtu dolnej medze od stanovenej sumy, aby sa zabránilo sporom vo veľkom množstve prípadov; keďže táto smernica by mala platiť bez toho, aby bolo dotknuté odškodnenie bolesti a utrpenia a iných nemateriálnych škôd, ak je to vhodné, podľa právnych predpisov platných pre konkrétny prípad;

keďže jednotná obmedzujúca lehota na predloženie žiadosti o náhradu je v záujme ako poškodenej osoby, tak i výrobcu;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 241, 14.10.1976, s. 9 a Ú. v. ES C 271, 26.10.1979, s. 3.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 127, 21.5.1979, s. 61.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 114, 7.5.1979, s. 15.

keďže výrobky podliehajú vplyvu času, vyvinuli sa prísnejšie bezpečnostné normy a veda a technika sa naďalej vyvíjajú; keďže, preto by nebolo rozumné robiť výrobcu zodpovedným za chybu jeho výrobku v neobmedzenej lehote; keďže, preto by sa zodpovednosť mala po určitej dobe skončiť bez toho, aby boli dotknuté právne neuzatvorené nároky;

keďže na dosiahnutie efektívnej ochrany spotrebiteľa by nemali byť povolené nijaké úľavy týkajúce sa zodpovednosti výrobcu vo vzťahu k poškodenej osobe;

keďže podľa právnych poriadkov členských krajín si môže poškodená strana uplatňovať nárok na škody na základe zmluvnej zodpovednosti alebo mimozmluvnej zodpovednosti inej, než je stanovená v tejto smernici; ak takéto ustanovenia slúžia aj na účel účinnej ochrany spotrebiteľa, mali by ostať nedotknuté touto smernicou; keďže, ak sa už v členskom štáte dosiahla účinná ochrana spotrebiteľov na základe systému zvláštnej zodpovednosti, nároky založené na tomto systéme by mali byť možné aj naďalej;

keďže zodpovednosť za jadrové poškodenia alebo škody je už vo všetkých členských štátoch upravená osobitnými primeranými pravidlami, z pôsobnosti tejto smernice bolo možné škody tohto typu vyňať;

keďže vyňatie primárnych poľnohospodárskych výrobkov a diviny z pôsobnosti tejto smernice sa v niektorých členských štátoch môže pociťovať z hľadiska toho, čo sa očakáva od ochrany spotrebiteľa, ako neprimerané obmedzenie takej ochrany, malo by sa členskému štátu umožniť rozšíriť zodpovednosť na také výrobky;

keďže z podobných dôvodov sa môže možnosť poskytovaná výrobcovi oslobodiť sa od zodpovednosti, ak sa preukáže, že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď svoj výrobok uviedol do obehu, neumožňoval objavenie chyby, pociťovať v určitých členských štátoch ako neprimerané obmedzenie ochrany spotrebiteľa; keďže, preto by členský štát mal mať možnosť ponechať vo svojich právnych predpisoch alebo zabezpečiť novými právnymi predpismi to, že túto poľahčujúcu okolnosť nepripustí; keďže, pretože v prípade nových právnych predpisov by malo byť využitie tejto výnimky predmetom stabilizačného postupu spoločenstva, aby sa pokiaľ možno zvýšila úroveň ochrany v spoločenstve jednotným spôsobom;

keďže so zreteľom na právne tradície vo väčšine členských krajín je nevhodné stanoviť nejaký finančný strop na výrobcovu zodpovednosť; keďže napriek tomu, že tu existujú, zdá sa, že je možné

pripustiť, že členský štát môže urobiť výnimku z princípu neobmedzenej zodpovednosti vytvorením limitu celkovej zodpovednosti výrobcu za škodu vyplývajúcu z úmrtia alebo zranenia osôb a spôsobenej rovnakými výrobkami s rovnakou chybou za predpokladu, že tento limit je stanovený na dostatočne vysokej úrovni na zabezpečenie prirodzenej ochrany spotrebiteľa a správneho fungovania spoločného trhu;

keďže z toho vyplývajúca harmonizácia nemôže byť v súčasnom stave úplná, ale otvára cestu k väčšej harmonizácii, keďže, preto je nevyhnutné, aby Rada dostávala v pravidelných intervaloch správy z Komisie o uplatňovaní tejto smernice, doložené prípadne príslušnými návrhmi;

keďže je z tohto hľadiska obzvlášť dôležité na konci dostatočne dlhého obdobia preskúmať tie časti smernice, ktoré sa týkajú možných výnimiek členskými štátmi, aby boli zhromaždené praktické skúsenosti účinkov týchto výnimiek na ochranu spotrebiteľov a fungovania spoločného trhu,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Výrobca je zodpovedný za škodu spôsobenú chybou svojho výrobku.

Článok 2

Na účely tejto smernice sa „výrobok“ definuje ako všetky hnutelnosti s výnimkou základných poľnohospodárskych výrobkov a zveriny aj v tom prípade, ak sú súčasťou inej hnutelnosti alebo nehnuteľnosti. Základné poľnohospodárske výrobky a zverina sa definujú ako produkty pôdy, chovateľstva a rybníctva, s výnimkou výrobkov, ktoré prešli počiatočným spracovaním. „Výrobkom“ je aj elektrina.

Článok 3

1. „Výrobcom“ sa označuje výrobca finálneho výrobku, výrobca akejkoľvek suroviny alebo výrobca súčiastky, zároveň ktorákoľvek osoba, ktorá sa uvedením svojho mena, ochrannej značky alebo iného rozlišovacieho znaku uvádza ako jeho výrobca.

2. Bez zníženia úrovne zodpovednosti výrobcu, ktorákoľvek osoba dovážajúca do spoločenstva výrobok na predaj, nájom alebo prenájom, alebo akoukoľvek inou formou distribúcie v rámci obchodovania, sa bude považovať za výrobcu a v zmysle tejto smernice bude zodpovedná ako výrobca.

3. V prípadoch, keď sa nemôže zistiť výrobca výrobku, každý dodávateľ výrobku bude zmluvne považovaný za výrobcu, pokiaľ v priebehu príslušného obdobia nebude informovať poškodenú osobu o totožnosti výrobcu alebo osoby, ktorá mu výrobok dodala. To isté platí v prípade dovezeného výrobku, pokiaľ výrobok neidentifikuje dovozcu v zmysle odseku 2, aj keď je výrobca známy.

Článok 4

Od poškodenej osoby sa bude vyžadovať dokazovanie škody, chyby a príčinných súvislostí medzi chybou a škodou.

Článok 5

V zmysle ustanovenia tejto smernice, ak sú za tú istú škodu zodpovedné dve alebo viac osôb, mali by byť spoločne i jednotlivito zodpovední bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sa týkajú oprávnenia na príspevok alebo odvolávania sa.

Článok 6

1. Výrobok je chybný v prípade, ak nezabezpečuje bezpečné používanie, ktoré jednotlivec od výrobku právom očakáva s ohľadom na všetky okolnosti, vrátane:

- a) predvážania výrobku;
- b) použitia výrobku na také účely, na ktoré sa logicky predpokladá, že sa použije;
- c) časového obdobia, v priebehu ktorého sa výrobok uviedol do obehu.

2. Výrobok nebude posudzovaný za chybný v prípade, ak bol následne uvedený do obehu lepší výrobok.

Článok 7

Výrobca nebude zodpovedný v zmysle tejto smernice v prípade, ak sa dokáže:

- a) že neuviedol výrobok do obehu; alebo
- b) že vzhľadom na okolnosti je pravdepodobné, že chyba, ktorá spôsobila škodu, neexistovala v čase, keď výrobca uviedol výrobok do obehu, alebo že táto chyba vznikla až neskôr; alebo
- c) že výrobok nielenže výrobca nevyrobil na predaj alebo pre inú formu distribúcie hospodárskeho charakteru, ale ani nevyhotovil alebo distribuoval v priebehu jeho obchodnej činnosti;

alebo

- d) že chyba je spôsobená v dôsledku súladu s vydaným povinným osvedčením o tom, že výrobok vyhovuje predpisom, ktoré vydali príslušné verejné orgány; alebo
- e) že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď sa uviedol výrobok do obehu nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybu; alebo
- f) v prípade výrobcu súčiastky sa chyba prisudzuje projektu, resp. konštrukcii výrobku, v ktorom je súčiastka namontovaná alebo návodu, ktorý prikladá výrobca k výrobku.

Článok 8

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa nároku na príspevok alebo odvolania sa, zodpovednosť výrobcu za spôsobenú škodu sa nezníži v prípade, ak škodu spôsobila chyba výrobku a konanie alebo opomenutie tretej strany.

2. Zodpovednosť výrobcu môže byť znížená alebo neprípustná v tom prípade, ak s ohľadom na všetky okolnosti bola škoda spôsobená jednak chybou vo výrobku, a tiež chybným konaním poškodenej osoby alebo inej osoby, za ktorú je poškodená osoba zodpovedná.

Článok 9

Na účely článku 1 sa „škoda“ definuje ako:

- a) škoda s následkom smrti alebo zranenia osôb;
- b) poškodenie alebo zničenie akejkoľvek časti majetku, inej než je chybný výrobok, s nižšou hraničnou sadzbuou v sume 500 EKV za predpokladu, že časť majetku:
 - i) je typom bežne určeným na osobnú potrebu alebo spotrebu a
 - ii) používala ju poškodená osoba hlavne na svoju súkromnú potrebu alebo spotrebu.

V zmysle tohto článku by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy vzťahujúce sa na škody nehmotného charakteru.

Článok 10

1. Členské štáty vymedzia v rámci svojich právnych predpisov ohraničené trojročné obdobie, v priebehu ktorého sa môže uplatniť nárok na získanie odškodného v zmysle tejto smernice. Lehota začína plynúť od dátumu, keď si žalobca uvedomil alebo si mal uvedomiť škodu, chybu a totožnosť výrobcu.

2. Táto smernica nenaruší účinnosť právnych predpisov členských štátov, upravujúcich zastavenie alebo prerušenie obmedzujúcej lehoty.

Článok 11

Členské štáty zabezpečia v rámci svojich právnych predpisov, aby sa práva udelené poškodenej osobe v zhode s touto smernicou premlčali po uplynutí 10 — ročnej lehoty, plynúcej od doby, keď dal výrobca do obehu výrobok, ktorý spôsobil škodu, s výhradou prípadu, že medzitým poškodená osoba podnikla kroky proti výrobcovi.

Článok 12

Zodpovednosť výrobcu vyplývajúca z tejto smernice nesmie byť vo vzťahu k poškodenej osobe obmedzovaná alebo vylúčená ustanovením obmedzujúcim jeho zodpovednosť alebo vylúčením jeho zodpovednosti.

Článok 13

Táto smernica sa nedotkne práv, ktoré poškodenej osobe prislúchajú podľa ustanovení právnych predpisov o zodpovednosti na zmluvnom alebo nezmluvnom základe, alebo osobitného systému mimoriadnej zodpovednosti, existujúcej hneď po oznámení tejto smernice.

Článok 14

Táto smernica sa nevzťahuje na zranenia alebo škody vzniknuté pri jadrových nehodách, ktoré sú zahrnuté do medzinárodných dohôd ratifikovaných členskými štátmi.

Článok 15

1. Každý členský štát môže:
 - a) odlišne od článku 2 stanoviť vo svojich právnych predpisoch v zmysle článku 1 tejto smernice, že pod „výrobkom“ sa rozumejú aj poľnohospodárske výrobky a zverina;
 - b) odlišne od článku 7 písm. e) zachovať alebo v zmysle postupu uvedeného v odseku 2 tohto článku zabezpečiť v tejto legislatívnej norme, aby bol výrobca zodpovedný aj v tom prípade, ak dokáže, že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď sa výrobok uviedol do obehu, neumožňoval zistiť prítomnosť chyby.
2. Členský štát, ktorý má v úmysle zaviesť opatrenie špecifikované v odseku 1 písm. b), musí oznámiť znenie navrhovaného opatrenia Komisii. Komisia informuje ostatné členské štáty.

Dotknutý členský štát pozdrží navrhované opatrenie na deväť mesiacov od informovania Komisie a za predpokladu, že medzitým Komisia nepredložila Rade pozmeňujúci návrh tejto smernice v predmetnej veci. V prípade, ak do troch mesiacov od

prijatia uvedenej informácie Komisia neinformuje príslušné členské štáty o úmysle predložiť daný návrh, členský štát môže prijať navrhované opatrenie okamžite.

V prípade, ak Komisia nepredloží pozmeňujúci návrh v zmysle tejto smernice do uvedených deviatich mesiacov, dotknutý členský štát musí pozdržať navrhované opatrenie s odkladom na ďalších 18 mesiacov od dátumu predloženia návrhu.

3. Desať rokov po oznámení tejto smernice, Komisia predloží Rade správu o účinnosti rozhodnutí súdov so zreteľom na uplatňovanie článku 7 písm. e) a odseku 1 písm. b) tohto článku pri ochrane spotrebiteľa a fungovaní spoločného trhu. Na základe tejto správy Rada konajúca na návrh Komisie a v zmysle podmienok článku 100 zmluvy rozhodne, či zruší článok 7 písm. e).

Článok 16

1. Ktorýkoľvek členský štát môže stanoviť, aby celková zodpovednosť výrobcu za škodu s následkom smrti alebo zranenia osôb, spôsobenej rovnakou chybou bola ohraničená sumou, ktorá nesmie byť nižšia ako 70 miliónov EKV.

2. Desať rokov po oznámení tejto smernice Komisia predloží Rade správu o ochrane spotrebiteľa a fungovaní spoločného trhu po zavedení finančného limitu v súvislosti so zodpovednosťou tých členských štátov, ktoré si zvolili ustanovenia uvedené v odseku 1. Na základe tejto správy Rada, konajúca na návrh Komisie a v súlade s podmienkami uvedenými v článku 100 zmluvy, rozhodne, či zruší odsek 1.

Článok 17

Táto smernica sa nevzťahuje na výrobky dané do obehu pred dátumom, keď ustanovenia uvedené v článku 19 nadobudli účinnosť.

Článok 18

1. Na účely tejto smernice sa EKV definuje nariadením (EHS) č. 3180/78 ⁽¹⁾, zmeneným a doplneným nariadením (EHS) č. 2626/84 ⁽²⁾. Ekvivalent v národnej mene sa vypočíta na základe kurzu platného k dátumu prijatia tejto smernice.

2. Každých päť rokov Rada, konajúca na návrh Komisie, preskúma a podľa potreby upraví sumy v tejto smernici v súlade s hospodárskymi a monetárnymi trendmi v spoločenstve.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 379, 30.12.1978, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 247, 16.9.1984, s. 1.

Článok 19

1. Členské štáty najneskôr do troch rokov od oznámenia tejto smernice uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu ⁽¹⁾.

2. Postup stanovený v článku 15 ods. 2 platí od dátumu oznámenia tejto smernice.

Článok 20

Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré následne prijímú v rezorte riadenom touto smernicou.

Článok 21

Každých päť rokov Komisia predloží Rade správu o uplatňovaní tejto smernice a, pokiaľ je to potrebné, predloží k nej aj príslušné návrhy.

Článok 22

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 25. júla 1985

Za Radu

Predseda

J. POOS

⁽¹⁾ Táto smernica bola členským štátom oznámená 30. júla 1985.